

ВИСНОВОК
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації

на тему «Втілення звукового образу фортепіано в циклах етюдів композиторів XIX – XX століть», здобувача наукового ступеня доктора філософії Кучми Наталії Андріївни

з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво»

Фаховий семінар проведений на кафедрі історії музики ЛНМА імені М. В. Лисенка
«24» січня 2021 року, протокол №_7_

1. Актуальність теми обумовлена назрілими обставинами сучасної виконавської практики та музичної науки такі як: усталений жанровий статус фортепіанного етюду як «точки перетину» звукових світів композитора та виконавця; потреба обґрунтування співтворчості композитора та виконавця через взаємодію індивідуальних стилів музичної творчості; вимоги навчального процесу музичних закладів вищої освіти України до теоретичних зasad підготовки сучасних піаністів.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертація виконана на кафедрі інтерпретології та аналізу музики Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського. Її зміст відповідає комплексній темі «Гіпертекст сучасного музикознавства» перспективного плану підготовки науково-дослідних та методичних робіт Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського на 2015-2020 рр. (протокол №2 засідання вченої ради університету від 23.09.2015 р.).

3. У дисертації вперше:

- «звуковий образ фортепіано» презентовано як базовий параметр стилової взаємодії виконавця та композитора;
- запропоновано поняття «фортепіанний образ світу» та обґрунтовано на матеріалі жанру етюду;
- розкрито взаємозв'язок звукового образу фортепіано та етапів розвитку жанру фортепіанного етюду.

Отримали подальшу розробку наукові концепції Л. Гаккеля, О. Катрич, К. Мартінсена, В. Москаленка, Н. Рябухи, Ю. Чекана.

4. Теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Матеріали дисертації можуть бути використані в лекційних курсах вищих музичних закладів: Історія української музики, Історія фортепіанного мистецтва, Методика викладання фортепіано, Музична інтерпретація, Музична педагогіка та психологія тощо.

5. Використання результатів роботи. Результати дослідження можуть бути використані у виконавській, педагогічній, науковій діяльності, та бути основою для подальших досліджень.

6. Особиста участь автора в одержанні наукових та практичних результатів, що викладені в дисертаційній роботі, полягає у здійсненні комплексного аналізу нотних текстів етюдних циклів композиторів XIX –XX ст. («Три етюди» оп. 104 b Ф. Мендельсона; «Етюди за Н. Паганіні» Р. Шумана оп. 3 та Ф. Ліста; «12 етюдів-новел» С. Борткевича, «Concert-etude» оп. 20 А. Бенша, «Етюд» В. Барабашова, «Три етюди» В. Сєчкіна, «Етюди оптимізму» В. Борисова; «11 етюдів у формі старовинних танців» оп. 19 В. Косенко; «Вісім концертних етюдів» оп. 40 М. Капустіна) та їх виконавських версій піаністів Д. Адні, М. Амлена, Г. Гінзбурга, Й. Демуса, К. Кін, М. Крушельницької, Ж.-Ф. Ньюбурже, Н. Шкоди.

Дисертаційна робота виконана на кафедрі інтерпретології та аналізу музики ХНУМ імені І. П. Котляревського, науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент Сухленко І. Ю.

Розглянувши звіт подібності щодо перевірки на plagiat, рецензенти дійшли висновку, що дисертаційна робота Кучми Наталії Андріївни є результатом самостійних досліджень здобувача і не містить елементів plagiatу та запозичень. Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Дисертація характеризується єдинством змісту та відповідає вимогам щодо її оформлення.

7. Перелік публікацій за темою дисертації із зазначенням особистого внеску здобувача. За темою дисертації опубліковано 5 одноосібних статей, з яких 4 – у спеціалізованих виданнях, рекомендованих і затверджених МОН України та 1 стаття у фаховому періодичному зарубіжному виданні «The European Journal of Arts» (Відень, Австрія).

Статті у наукових фахових виданнях України:

Кучма Н. А. Жанр фортепіанного этюда в творчестве харьковских композиторов // *Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті* / Харків. держ. ак. дизайну і мистецтв. – Харків, 2019. Вип. 1. С. 76–81.

Кучма Н. А. Жанр этюда в творчестве В. Косенко // *Когнітивне музикознавство* / Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. – Харків, 2016. Вип. 12. С. 412–420.

Кучма Н. А Звуковой образ фортепиано Ф. Мендельсона (на примере этюдов оп. 104 b) // *Аспекти історичного музикознавства* / Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. – Харків, 2017. Вип. 10. С. 93–105.

Кучма Н. А. «Звуковий образ інструмента» як проблема виконавської інтерпретації // *Аспекти історичного музикознавства* / Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. – Харків, 2018. Вип. 11. С. 71–87.

Стаття у науковому фаховому виданні країни, що входить до ОЕСР та ЄС:

Кучма Н. А. Актуализация «классического образа фортепиано» в творчестве современных пианистов // *The European Journal of Arts*. – Vienna, 2020. № 1. p. 36–42.

DOI: <https://doi.org/10.29013/EJA-20-1-36-42>

Опубліковані тези та виступи на конференціях:

«Ф. Мендельсон-Бартольді: культурні ініціативи та художні пріоритети» (Харків, 2016); «Мистецькі школи в історико-культурному процесі» (Харків, 2017); «Мистецтво та шляхи його осмислення в дослідженнях молодих науковців» (Харків, 2017); «Музичне мистецтво та наука на початку третього тисячоліття» (Одеса, 2017); «Музична і театральна освіта України: європейський вектор розвитку» (Харків, 2017); «Актуальні проблеми музичного і театрального мистецтва» (Харків, 2018); «Трансформація музичної освіти і культури: традиція та сучасність» (Одеса, 2018); «Жінка за межами звичайного: К. Шуман, Ф. Мендельсон, М. Шимановська» (Харків, 2018); «Гіпертекст сучасного музикознавства» (Харків, 2019); «Музика і театр у сучасному науковому дискурсі» (Харків, 2019); «Динаміка становлення індивідуального музичного стилю: особистість, школа, напрямок, епоха» (Київ, 2019); «На зламі епох: митець як рушій культурних пластів» (Харків, 2019); «Modern music workshop reflections» (Київ, 2019); «Мистецтво та наука в сучасному глобалізованому просторі» (Харків, 2020); «Бетховен та ХХІ сторіччя: європейський простір мистецької освіти» (Харків, 2020).

ВВАЖАТИ, що дисертаційна робота Кучми Наталії Андріївни «Втілення звукового образу фортепіано в циклах етюдів композиторів XIX – XX століть», що подана на здобуття ступеня доктора філософії, за своїм науковим рівнем та практичною цінністю, змістом та оформленням повністю відповідає вимогам пп.9, 10, 11 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженному постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167, та відповідає напрямку наукового дослідження ОНП «доктор філософії» з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» ХНУМ імені І. П. Котляревського.

РЕКОМЕНДУВАТИ:

Дисертаційну роботу «Втілення звукового образу фортепіано в циклах етюдів композиторів XIX – XX століть», подану Кучмою Наталією Андріївною на здобуття ступеня доктора філософії, до захисту.

Рецензенти:

Доктор мистецтвознавства, доцент
ЛНМА ім. М.В. Лисенка

Сиротинська Н. І.

Кандидат мистецтвознавства, професор,
Вчений секретар, завідувач аспірантурою
ЛНМА ім. М.В. Лисенка

Катрич О. Т.

